

Ուրիշ գարնան մը որ կրկին նորոգէ
Անուշ բոյրերն ու թոյրերն...
Ուրիշ ոսկի արեգակի մ'որ շողայ
Կապոյտին մէջ աւելի եւսը հըրուտ...
Բայց դեռափթիթ կեանքերուն

Զոր տարածամ կը մղէ մահը դամբան,
Հազիւ խաչի մ'ոյսը կայ
Տնկրւած զինք պատող փոսին վըրայ մութ...
... Ուսագութ կասկածը որ հոն մօտը կ'անձի՝
Դառն ու դժնէ շայլութեամբ՝
Նոյն ինք ծագի՛կը մենակեաց... մոռացման...

... Ասի եւ ոչ ուրիշ բան
Կը տխրեցնէ սիրտըս աշնան շմբին վրայ...
Թրգմ. Հ. Ա. ՂԱԽԻԱՆՍ

ԱՌԱՋԻՆ ԾԱՂԻԿԵՆԵՐ

Զիւնի ծոցէն անոյշ գարթում,
Գարնան կարօտ վաղածաման,
Կանաչին մէջ կապոյտ խնդում
Փոքրիկ ծաղկունք իմ հոտեւան:

Կոցերն են լի մեռն ու խունկ
Սրբագործուած հրեշտակի քոյր-
Զիւնով շագուած մարմին փափուկ
Փոքրիկ ծաղկունք սէր և համբոյր:
Բոյրը հնչտին, ցօղն է անոյշ
Սիրելութեան կաթոտ արդիւր.
Լուսածարիւր աչքեր քընքոյշ,
Որ կը ծորեն կապոյտ փըրփուր:
Կանաչին մէջ փոքրիկ աստղեր.
Ո՛վ ցանկեց այս գեղեցկութիւնն.
Ո՛վ համբուրեց աչքերն այդ ձեր,
Կապոյտ ծաղկունք իմ սիրասուն:

ՄԻ ԹԱՓԹԱՓ

Մի թափթըփի կեռասենի
Ո՛հ մի թափիւր այդքան փութով.
Անգութ կարկուտն այս գիշերի
Ես կը հաւեմ իմ արցունքով:

Անգամ մը գէթ նորէն տեսնեմ
Անշալոյսին պարելը քո,
Լանջքը գնդմակ գեփուռն դէմ
Զեւեր առնես աստուածուհոյ:

Ո՛րքան արդեօք գեղեցիկ էս,
Իբրեւ ճերմակ ամպի շնորհ,
Երբ հոտեւան Աստղիկի պէս
Քողըդ բացուի ուր ուր:

Ո՛րպէս է քո պարը ընչուն
Երբոր քամին թեւէդ քըռնէ.
Հուտ կը բացուի արեւն այգուն
Ան անգամ մ'ալ պարէ՛, պարէ՛:

Ո՛Ջ ՄԻ ՎԱԽՆԱՔ

Մութ գիշերուան ամպն որոտաց.
Ո՛հ մի վախնաք փոքրիկ ծաղկունք,
Ես ձեր մօտն եմ ձեզ եմ փարած,
Մի արտասուէք փոքրիկ ծաղկունք:

Կու գայ նորէն անոյշ լուսինն
Սեփ սեւ ամպերի հալածելով.
Բախտ կը կապէ ձեր երագին
Կրածանի նարսէնիւրով:

Եւ օրհնութեան առաւօտուն,
Արշալուստուած շողով խընկով,
Նորից կ'առնէք ծիրանի գոյն
Նորից արեւ ու խընդութիւն:

ԿԱՊՈՅՑ ՈՒԼՈՒՆՔ

Մարգարտածոր շողակաթի լուսընկայ
Թասըդ լեցուն հաշիւով
Կրածանի թելով շարուած շափոյայ
Կապոյտ ուլունք հոգեթով:

Կապոյտ ուլունք, կապոյտ երազ թովչական
Փոքրիկ աշխարհ լուսածիր
Ապրումներուս երկընդին մէջ ծիածան
Իմ նոր արեւ լուսալիր:

Դուն իմ վաղուց հաւատքն էիր մայրենի
Ինձ սրբութիւն բախտարեր,
Պարանոցիս ծըլած ծաղիկ շընորհքի
Գարնանային աստղիկներ:

Լանջքիս վըրան կամար քաշած նըբալար
Սըրտիս փարած աչքի լոյս.
Խորհըրդով լի ծաւի հայեացք անբարբառ,
Կապոյտ աչքեր իմ հոգոյս:

Կաթիլ կաթիլ բոցով շաղուած աստղերուն
Լուսաթափանց աղամանդ.
Փոքրիկ արեւ լուսածալտ իմ այգուն,
Համբոյրիս թովջը վըրայ:

Միտ թարմ միշտ վառ երկընդիս մէջ խաւարին
Կ'արտածորես լոյս զըւարթ.
Մուրաստուոր շնորհներու ծիր կաթին
Քաղցր դիթանքդ իմ լազուարթ:

Աւանդական պարզութեան մէջ հաւատքիս,
Անոյ զբոյս զու պատգամ,
Կաթիլ մ'աշխարհ ուր ամփոփուած է հոգիս
Ապրումներով իւր փարթամ:

Յընճոք հեշտանք իմ վիզական գարունին
Խորհուրդ խորին հընաւանդ.

Երկընթիւ մէջ կու գամ ի լոյս արեգին
Անուրջներէս թախմապատ:

Իմ յուռութենք իմ ուռնակներ սոկկէար
Երածանուած կուրծքիս վրայ

Հեշտ ու բարի երազներուս իմ աշխարհ
Մարգարտածոր լուսընկալ:

Միւսմ

Հ. Վ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻԱՆ

ԱՅԼԵԻԱՅԼԻՔ

ԲԺԺԱՆՔՆԵՐԸ

Ա. Լանչելուդդի յօդուածով մը կը քննէ
թէ բժժանքներու ընծայուած հաւատալիու-
թիւնը որքան տարածուած է մարդկութեան
մէջ. կը կարծեն մարդիկ թէ զանոնք կրե-
լով ազատ կը մնան դժբախտութիւններէ,
և ընդհակառակն անոնք յաջողութիւն և
երջանկութիւն կը բերեն. Միզմէ հինգ հա-
զար տարի առաջ կը գտնենք որ մարդիկ
հարպաքարով բզէզներ կը ձենին. արիա-
ցիք, սեմական ցեղեր առանձին բժժանք-
ներ ունէին. հրեայ կիներ, Մովսիսական
զարէն սկսեալ, կը զարդարուէին օձաձև
ապարանջաններով որոնք կըրողութիւն
ունէին չար ոգիները հեռացնել. Այս սո-
վորութիւնը պարսկային, արաբ և յոյն
քաղաքակրթութեանց առեն արագօրէն
տարածուեցաւ բոլոր Եւրոպա, այնպէս որ
Լատդիկէի և Հոռմի ժողովները դատա-
պարտեցին անմիա հաւատալիութիւնը ա-
նոնք՝ որ կը կարծէին աստղաբաշխական
մոգութիւններէն օգնութիւն գտնել. Սերո-
նոս Ամենիկոս կը հաւատացնէ հիւանդին
ջերմը անցընել, կրել տալով բժժանք մը՝
որու վրայ փորագրուած էր « Ապրագա-
տապա » բառը. Պէյլ կը համարէր թէ
մարդուս գանկը փոշխացնելով, արհնա-
հասութեանց դէմ սքանչելի ղեղ կ'ըլլայ:

Հիմակ ալ պահպանակներ և յուռութենք
կը գործածուին. մեղեհիկէ մատնին, քա-
ռատերէ առուդտը, պայտաձև առարկա-
ներ, կախուած մարդու չուանէն կտոր մը
են. են. կը կարծուի թէ մոգական զօրու-
թիւն ունին. Երեւելի մարդոց մէջ՝ որ հա-
ւատը ընծայեցին պայտաձև երկաթին, կը
յիշուի 'հեյտըն ծովակալը, որ հագել Vic-
tory նաւին հրամանատարութիւնը ստա-
ցած, երկաթէ պայտ մը զամէլ տուաւ
մայր կայմին. Սոյն սնտոի հաւատալիու-
թեան ծագումը շատ հին է. Անգղիական
զրոյց մը կը պատմէ թէ օր մը սատանան
այցելեց Սուրբ Տունդանին՝ որ արհեստով
պայտար եղած էր, և խնդրեց որ իր ոտ-
քերուն պայտ զարնէ. Ս. Տունդան գիտ-
նալով թէ գործը որու հետ է, չմերժեց.
կայեց սատանան պատին ազուցուած օդա-
կի մը և պայտ մը ձեկնով մուրճի ուժգին
հարուածներով զամեց իր խորամանկ յա-
ճախորդի ոտքերուն. սատանան ցաւէն
կ'ոռնար, սակայն մուրճի հարուածները
աւելի բուռն կ'իջնէին, այնպէս որ սա-
տանան խնդրեց կարեկցել վրան և ինք-
զինք պարտեալ հոգակցել. Ս. Տունդան
չուզեց ազատել իր կայաւալը, մինչև որ
հանդիսապէս խոստացաւ երբեք չմտնել
ուր որ պայտ մը գտնէ: Հոռմէական շուայ-
լութեան շրջանին հարուստները կը կրէին
արծաթէ և ոսկիէ պայտեր, և հաճելի բան
մ'էր գտնել ճամբուն փողին մէջ այդ պայ-
տերէն մին. և հարուստները նորոյթ մ'ը-
րին ինկած պայտերը թողուլ այնպէս, բա-
րեբախտ գտնողներուն իբր նուէր: Միա-
ցեալ Թագաւորութեան Տարեգիրքներուն
մէջ կը կարդանք որ Lord Bencaster,
անգղիական դեսպան Ֆրանսայի մէջ, երբ
1626ին իր մուտքն ըրաւ Բարբոզ, հրա-
մայեց իր ձիուն արծաթէ պայտերը թեթեւ
կերպով գամել, որպէս զի դիւրաւ կարե-
նան իյնալ. և պայտար մը հետեւելով Պեր-
հաշուք դեսպանին, ինկածին տեղ նոր մը
կը գամէր:

*
**

Այսօր չկայ ժողովուրդ մը որ իր բժժանք-